

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTEREN

2. maj 2007

Besvarelse af spørgsmål 28 ad L 199 stillet af Erhvervsudvalget den 26. april 2007.

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr 10 09 24 85

oem@oem.dk

www.oem.dk

Spørgsmål 28:

Ministeren bedes indhente svar fra en ekstern finansieringsekspert på følgende spørgsmål:

- Hvilken betydning har balanceprincippet for den finansielle stabilitet?
- I lovforslaget står, at det nye balanceprincip er lige så sikkert som det hidtil gældende. Der ønskes en nøjagtig redegørelse for, hvad der kan ske i "worst case", hvis
 - En bank anvender det nye balanceprincip, og banken løber den maksimale risiko. Der ønskes herudover også en særlig redegørelse for, hvad der sker, hvis banken kommer i vanskeligheder og skal skaffe supplerende kapital.
 - Et realkreditinstitut anvender det gamle balanceprincip og løber den maksimale risiko. Der ønskes herudover også en særlig redegørelse for, hvad der sker, hvis realkreditinstituttet kommer i vanskeligheder og skal skaffe supplerende kapital.
- Hvordan havde situationen set ud for realkreditinstitutterne, hvis de havde anvendt det nye balanceprincip og løbet maksimal risiko forud for krisen i slutningen af 80'erne? Der ønskes en vurdering af, hvilke yderligere vanskeligheder det havde bragt sektoren sammenlignet med situationen, hvor de anvendte det nuværende balanceprincip.

Svar:

Spørgeren beder om, at jeg indhenter svar fra en ekstern finansieringsekspert. Det er min vurdering, at Finanstilsynet har en meget stor ekspertise inden for finansiell stabilitet. Tilsvarende gælder for Danmarks Nationalbank. Besvarelsen af spørgsmålet bygger derfor på bidrag fra Finanstilsynet og tilkendegivelser fra Nationalbanken.

Balanceprincippet er en del af et samlet kompleks, der regulerer udstedelsen af særligt dækkede obligationer. Det samlede regelkompleks er

bestemmende for, hvor sikre de pågældende obligationer vurderes at være, herunder for så vidt angår finansiell stabilitet. Balanceprincippet har således betydning for den finansielle stabilitet, og derfor har det været afgørende for udformningen af det moderniserende balanceprincip, at det er ligeså sikkert som i dag.

Balanceprincippet er en del af aftalen om særligt dækkede obligationer, der er indgået mellem regeringen, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre. Aftalen indebærer, at balanceprincippet bliver mere fleksibelt men med samme grad af stramhed. Det er med aftalen bl.a. gjort muligt fortsat at opfylde balanceprincippet som hidtil. Det betyder, at et kreditinstitut, der udsteder særligt dækkede obligationer, fortsat kan anvende det eksisterende balanceprincip, hvis dette ønskes. Samtidig er der med det mere fleksible balanceprincip åbnet mulighed for, at kreditinstitutterne kan styre deres risici inden for de rammer, som svarer til rammerne for udenlandske konkurrenter.

Udarbejdelsen af det moderniserede balanceprincip er sket med inspiration i blandt andet det internationalt anerkendte nye tyske balanceprincip og skal tage højde for nye risikostyringsteknikker. Det moderniserede balanceprincip indebærer samme grad af sikkerhed som det eksisterende.

Arbejdet med det moderniserede balanceprincip er foregået i en bredt sammensat arbejdsgruppe med deltagelse af eksperter fra Finansrådet, Realkreditrådet, Danmarks Skibskredit A/S, Danmarks Nationalbank, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Finanstilsynet.

Der foreligger nu et udkast til bekendtgørelse, som både Danmarks Nationalbank og Finanstilsynet vurderer giver den samme grad af sikkerhed som i dag. Udkastet vil blive sendt i høring snart.

Det moderniserede balanceprincip regulerer som nævnt samme typer af risici som hidtil. Det er også stadig hovedreglen, at der med obligationsudstedelsen ikke kan tages finansielle risici som eksempelvis renterisici og valutarisici. Rammerne herfor er dog blevet udformet mere fleksibelt, mens stresstestene er blevet skrapere.

Hverken det moderniserede eller det eksisterende balanceprincip yder en fuldstændig sikkerhed mod tab for obligationsinvestorerne. Hverken det nye eller det gamle balanceprincip regulerer således kreditrisici, dvs. risiko for at låntager ikke tilbagebetaler sit lån.

Det kan hertil bemærkes, at de i spørgsmålet nævnte problemer i 1980'erne netop var kreditproblemer, jf. de mange tvangsauktioner med deraf følgende kredittab for de långivende institutter. Balanceprincippet regulerer derfor ikke de risici, som skabte krisen i slutningen 1980'erne/begyndelsen af 1990'erne men andre typer risici.

Finanstilsynet fører tilsyn med, at balanceprincippet overholdes. Balanceprincippet muliggør som hidtil på flere områder anvendelse af finansielle modeller. Finanstilsynet kan efter bekendtgørelsen stille krav til anvendelsen af disse.

For så vidt angår spørgsmålet om worst case situationer bemærkes det, at sådanne altid er svære at fastsætte. Både i den nye bekendtgørelse som i den eksisterende er der fastsat stresstests, der skal vise noget om robustheden i forhold til ændringer i eksempelvis rente eller valutakurser. Eksempelvis er den nye stresstest for en renteændring på 2,5 pct. point udtryk for en skrap stresstest.

I forbindelse med udarbejdelsen af det nye balanceprincip er der foretaget en lang række beregninger på forskellige former for ændringer og deraf følgende risici. Disse beregninger har til formål at sikre, at det reviderede balanceprincip giver et system, der har samme grad af sikkerhed som det gamle.

Det bemærkes i den forbindelse, at Nationalbankdirektør Nils Bernstein på Realkreditrådets årsmøde den 26. april i år sagde:

"Formålet med balanceprincippet er at begrænse udstederens risiko til kun kreditrisiko. Både det nuværende og forslaget til nyt balanceprincip har som grundregel, at der ikke må tages rente-, options- eller valutarisici.

...

Samlet set er det Nationalbankens vurdering, at reguleringen af SDO danner grundlag for et lige så sikkert boligfinansieringssystem som realkreditsystemet i dag."

Der spørges endvidere til de situationer, hvor henholdsvis en bank og et realkreditinstitut kommer i vanskeligheder og skal stille supplerende kapital. Lovforslaget åbner mulighed for, at både banker og realkreditinstitutter på samme vilkår kan optage en særlig kapital til brug for indskydelse af sådanne supplerende sikkerheder. Denne kapital opnår konkursretligt en særlig favorabel stilling og bør derfor være særlig fordelagtig for institutterne at anvende ved erhvervelse af supplerende sikkerheder. Hvis f.eks. konjunkturerne er dårlige, vil fortrinsstillingen i tilfælde af konkurs for stillerne af supplerende kapital medføre, at det er væsentligt mindre risikofyldt at stille denne form for kapital. Det vil dermed være lettere for institutterne at indgå aftaler om denne form for kapital.

Lovforslaget giver også modparter på finansielle instrumenter en favorabel stilling ved konkurs. Hensigten hermed er også at gøre det lettere for institutterne at foretage risikoafdækning, f.eks. i en situation med dårligere konjunkturer.

Afslutningsvis bemærkes, at det nye direktivkrav vedr. særligt dækkede

obligationer om løbende overholdelse af lånegrænserne bidrager til at begrænse kreditrisici. Fremover vil det ikke mere være tilstrækkeligt blot at overholde lånegrænsen på belåningstidspunktet. Fremover skal instituttet løbende overvåge udviklingen i værdien af den underliggende ejendom. Såfremt værdien af ejendommen efterfølgende falder, så lånegrænsen overskrides, skal instituttet straks stille supplerende sikkerhed for lånet, så lånegrænsen er overholdt. Det medvirker til at gøre det fremtidige system mere sikkert mod kreditrisici.